

Кобельнюк Ю.Д.
Науковий керівник: к.е.н., доц. Черкашина Т.С.
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

НАЦІОНАЛЬНІ МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Економічні трансформації, глобальні виклики та зміни в законодавчій базі, вимагають від держави ефективних механізмів соціального захисту для забезпечення стабільності та підтримки вразливих верств населення. Соціальна політика виступає важливим інструментом, який дозволяє покращити рівень життя громадян, забезпечити соціальну справедливість та сприяти рівномірному розподілу ресурсів.

Метою даного дослідження є визначення особливостей національних моделей реалізації соціальної політики держави.

Детальне вивчення наукової літератури показало, що в сучасній економічній науці вчені виділяють п'ять основних національних моделей реалізації соціальної політики держави: американську, шведську, англо-саксонську, загальноєвропейську та японську.

Американська модель реалізації соціальної політики держави є ліберальною, ґрунтується на принципах мінімального державного втручання та максимального розвитку ринкових відносин і характеризується такими ознаками: відсутність уніфікованої системи соціального захисту, мінімалістський підхід до розв'язання соціальних проблем, впровадження федеральних програм на рівні штатів із подвійним фінансуванням із бюджетів обох рівнів, система обов'язкового солідарного соціального страхування, за рахунок якого виплачують пенсії, допомогу малозабезпеченим.

Шведська модель реалізації соціальної політики держави з'явилася в кінці 60-х рр. ХХ ст., коли іноземні спостерігачі почали відзначати успішне сполучення у Швеції швидкого економічного зростання з політикою реформ на тлі відносної соціальної безконфліктності у суспільстві. Визначальною ознакою даної моделі є дуже висока питома вага ВВП (понад 50%), яка перерозподіляється через державний бюджет на користь громадян з низькими

доходами, що у підсумку забезпечує цій країні низький рівень економічної нерівності населення та соціальну гармонію в суспільстві.

Англосаксонська модель реалізації соціальної політики держави є проміжною між ліберальною американською і соціально-орієнтованою шведською та німецькою моделями. Відмітною рисою даної моделі є активне втручання держави у соціальні процеси, однак нижчий, ніж у шведській моделі рівень оподаткування і перерозподілу ВВП через держбюджет (не більше 40%).

Загально-європейська модель реалізації соціальної політики держави спрямована на збалансований розвиток соціальної політики Європи, транспартнерність і дотримання інтересів усіх країн-членів з ЄС, надання адресної допомоги усім громадянам, які її потребують.

Японська модель реалізації соціальної політики держави передбачає проведення політики вирівнювання доходів, особливо політики використання робочої сили, домінування психології колективізму, солідарність в доходах, досягнення консенсусу між різними суб'єктами господарювання у розв'язанні соціально-економічних проблем та підвищенні рівня добробуту населення.

Щодо України, то однією зі стратегічних цілей розвитку країни є побудова соціально-орієнтованої економіки, однак цей процес відбувається дуже повільно та стикається з труднощами через недостатню підтримку з боку суспільства. Тому у подальшому автор зосередить увагу на розробці прикладних аспектів застосування зарубіжного досвіду реалізації соціальної політики в економіці України з урахування структурних та просторових особливостей її розвитку в сучасних умовах.

Ленець Ю.П.

Науковий керівник: , к.е.н., доц. Польова Н.М.

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»,
м. Київ, Україна

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОНДОВИЙ РИНОК В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Фондовий ринок є важливою частиною фінансової системи, що відображає загальний стан економіки, слугує механізмом мобілізації капіталу